

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

18. An Cardinalis possit sine scrupulo tacere, quando in Consistorio aliquid non bene determinatur? Et quid, quando maior pars Collegij contrarium approbat? Et an doctrina huius Resolutionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. XVI.

*An Cardinales aliquando possint convocare Concilium?
Et notatur, quod non propterea huiusmodi Concilia im-
perfecta habenda sint tanquam Conuenticula? &c.
Ex part. 5. tract. 2. Ref. 62.*

S. 1. Affirmativam sententiam docet Manfredus de Cardinalibus, part. 1. cap. 13. Didacus ab Alava Episcopus Abulensis de Conciliis, part. 2. cap. 2. n. 4. qui ponit casus, in quibus Cardinales possint Concilium congregare. Idem etiam docet Cucchus in inst. Canon. lib. 2. tit. 4. num. 45. & tit. 3. num. 13. Iacobatius lib. 1. de Concil. a num. 1. usque ad 48. cum Albano de Cardin. quæst. 42. privileg. 14. ubi sic ait: Otto schismate, vel alio calu eveniente, in quo Concilium convocari debeat, si Papa in eo congregando negligens comperitur, tunc ista convocandi Concilij facultas ad Cardinales pertinet, ut pote ad maiores univertitatis, iuxta l. i. cum ibi notatis, ff. de alb. scrib. ipsi enim ceteris omnibus dicuntur esse maiores, & post Summum Pastorem suprema dignitate funguntur. Ita ille, qui citat Ioannem Andream, Inolam, Romanum, Abbatem, & Decium.

2. Verum mihi placet ad hoc dubium respondere cum doctissimo Antonio Peres, insigni Theologo Salmanticensi, ex Ordine D. Benedicti in Pentateucho fidei, tract. de Conciliis, cap. 8. Dico igitur aliud esse loqui de Concil. generalib. pro ut sic abstrahendo ab illegitimis, & legitimis, perfectis & imperfectis, aliud verò de legitimis, & perfectis, quibus præmissis respondendum est, quòd si loquamur de Conciliis primo modo sumptis, certum est posse alios à Pontifice rectè, & ritè Concilium congregare; secus verò si loquamur de illis in secundo sensu. Priorem partem huius decisionis probò, quia extrema necessitas maximè totius communitatis potior est omni positivo iure. Secundam verò partem probò ex eo, quòd Concilij generalis legitimatio est propria Summi Pontificis etiam in casu, quo de Pontificis incapacitate in Concilio ipso agendum est, ut patet ex c. Concilia, dist. 17. Ibi enim refertur quòd cum Symmachus Papa diffamatus esset de quibusdā criminibus, & Theodorus Rex Romanus veniens Concilium congregaret, ut examinarentur ea, quæ Pontifici objiciebantur, tunc Episcopi ad Concilium vocati, postquam in vno congregati fuere surgentes inelamarunt, opus esse auctoritate ipsius Symmachi iudicandi ad hoc, ut ille Convēntus Synodus fieret, hoc est, legitimus & perfectus.

3. Est tamen notandum quòd non propterea huiusmodi Concilia imperfecta habenda sunt tanquam conuenticula, quia licet sint imperfecta, eo quòd carent prerogativis & privilegiis, quibus gaudent Concilia legitima ad certò & infallibiliter definiendas res fidei, & ad alia huiusmodi, de quibus Pighius. Ipsi tamen ratione sui muneris, & instituti Conventus venerabiles sunt, ut pote iure congregati ad subveniendum extremæ necessitati Ecclesiæ, circa quam est auctoritas defendendi seipsam, & providendi sibi de capite. Vnde quamvis sine illo non possit statuere de multis, potest sibi providere & eligere caput, cum quo de illis statuat; & hæc omnia docet ubi supra Perez, qui citat Caietanum & Bellarminum. Igitur possunt Cardinales Concilium congregare in sensu explicato à Perez loco citat. vide etiam Ioannem Wigens in 2. 2. D. Thoma, quæst. 1. art. 10. dub. 1. num. 38.

RESOL. XVII.

An Cardinales, qui Episcopi non sunt, habeant ius præ-

*sentia, & iudicij in Conciliis Generalibus?
Et an Cardinales in Concilio preferendi sint Patriar-
chis, & Episcopis? Ex part. 5. tract. 2. Ref.*

S. 1. Videtur negativè respondendum, quia Cardinales tantum sunt præfati illis Ecclesiis singularibus, quarum titulis insigniuntur; sed hoc non sufficit ad tale ius, ut patet in Parochis & Archidiaconis: ergo. Adde quòd Cardinales si non sunt Episcopi, nullam habent iurisdictionem.

2. Verum novissimè ex communi Doctorum sententia affirmativam sententiam docet Didacus ab Alava de Conciliis part. 1. cap. 6. num. 2. fol. 33. Malderus in 2. 2. D. Thom. quæst. 1. art. 10. dub. 4. §. 4. Duallius de potest. Rom. Pont. part. 4. quæst. 3. Suarez de fide disp. 11. sect. 1. num. 17. & Perez, ornamentum Benedictinæ familiæ, in pentateucho fidei tract. 3. de Conciliis dub. 3. cap. 8. num. 81. Primò quoniam Cardinales tanquam Senatores & Consules atque Urbis Patrij habentur, & eulgantur. Secundò, quia habent iurisdictionem Episcopalem in suis titulis. Tertio, quia, ut Turrecremata ostendit, non minus quam Episcopi Apostolorum loco succedunt, quia sicut Apostoli adstiterunt Christo, aded ut illis dixerit: Vos estis qui permanistis mecum in tentationibus meis; ita Cardinales assistunt Summo Ecclesiæ Pontifici in omnibus Ecclesiæ arduis. Quartò, quia assistunt illi tanquam particulares Assessores, Consiliarij, atque cooperatores, iuxta verba Bonifacij VIII. Quintò, quia sunt pars corporis Papæ, & specialia membra illius, & partes, Papatus causa. Sextò, quia, ut dicit Hostiensis, & Ioannes Andreas, maior est coniunctio, imò identitatis unio inter Cardinales & Papam, quam inter se ipsum, & univēros alios etiam Episcopos.

3. Restat modò respondere ad argumentum contrarium. Dico igitur auctoritatem Cardinalium non solum Ecclesiam Titularem, vel vnam Diocesim, sed univēsam Ecclesiam respicere, ut bene probat Lotherius de Benef. tom. 1. lib. 1. quæst. 8. num. 49. & ratio est, quia habent consulere non solum Romanæ, sed etiam univērsali Ecclesiæ: Propter quod aptantur Cardinalibus illa verba: Domini enim sunt cardines terræ, & posuit super eos Orbem; Cardinales enim eo dicti sunt, quia sicut ostium intra cardines vertitur, ita Ecclesiæ regimen Consiliis Cardinalium, & reputantur ut Dei munere introducti in Ecclesia, ut portent onera eius, tanquam Summi Pontificis robustissima membra. Item aptari solet illud: Pro patribus tuis nati sunt tibi filij (id est, Cardinales, propter Apostolos) constitues eos Principes super omnem terram, de quibus Turrecremata, qui etiam adducit ad idem testimonium D. Bernard. qui de Cardinalibus loquens ad Eugenium III. inquit: Hi quoque qui tibi assistunt seniores populi Orbis iudices. Propter quod Cardinales non solum vocem habent decisivam ut Episcopi, sed præferuntur Episcopis, ut videri potest apud Concilium Lateranense, ibi enim ante Episcopos subscripserunt Cardinales.

4. Notandum est tamen hæc contra Garciam de nobilitate gloss. 48. §. 2. num. 54. Cardinales in Concilio præferendos esse Patriarchis, ex rationibus, quas adducit Eugenius IV. in epist. superius posita.

RESOL. XVIII.

*An Cardinales possint sine scrupulo tacere, quando in
Consistorio aliquid non bene determinatur?
Et quid, quando maior pars Collegij contrarium ap-
probat?*

Et an doctrina huius Resolutionis intelligenda sit pro quocumque alio Collegio vniuersitate, & Communitate? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 49

S. 1. **D**e hac quaestione late disputat Albanus de Cardin. quest. 10. per totam, vbi ex multis rationibus probat Cardinales semper, & quocumque casu veritatem profiteri debere, eosque circa peccatum, quod pro veritate sentiunt, tacere non posse, quia qui de Collegio sunt, in his quae ad vniuersale commune pertinent, ex vi officij sui tacere non possunt arg. cap. 1. de his qua sunt a maiori part. Cap. Verum si is, qui loqui tenetur, sileat in sui prauiudicium consentire censetur, de arate, §. qui tacuit, ff. de interrogat. & rog. qui tacet, de reg. iur. id 6. & ita hac ratione motus dixit Abbas post Innoc. in d. cap. 1. vbi quolibet de Collegio ad liberè loquendum cogi docuerunt, & totis viribus resistere, si quidquam aduersus honorem, vel Capituli vilitatem pertractaretur, aliter eum grauius errare, & licet de Collegio quia minus peccatur, idem tamen, & multo etiam magis de hoc sacro Senatu respondendum est, cum longè maioris ponderis sit aliis Collegiis inferioribus, quia minus peccatur, & minor poena, est in maiore ait Glan. cap. 2. in verb. Sacerdotale, de offic. deleg. in 6. & praedicta quae per Innoc. & Abb. in d. c. 1. tradita sunt, sequutus est Abbas etiam in cap. continebatur eodem tit. in c. dilectus el. 2. de simonia, in cap. vestra, de locat. & in c. in causis, de elect.

1. Nec valet dicere quòd quando maior collegij pars contrarium approbat vana futura esset oratio, nam respondeo eum omnino confidere debere se in ueram veritatem profertentem alios quoque in suam sententia adducturum, arg. l. si in res, ff. de arbitr. Veritas enim omnia vincit, cap. consuetudo 8. distinct. & labium veritatis firmum erit in perpetuum, Pron. 12. transumptiue in cap. qui ambulat. §. 9. 5. & semper veritati locum esse ait Iuriconsult. in l. fin. ff. de probat. qui autem veritati inmittitur, ei Deus, qui est ipsa veritas, auxilio est. Ita Alban. vbi supra.

3. Verum mihi placet ad praesentem quaestionem cum Azorio tom. 2. lib. 4. cap. 3. quest. 17. distinguendo respondere. nam illud, quod proponitur in Consistorio, aut certò & euidenter est contra commune Ecclesiae bonum, & tunc tuta conscientia tacere veritatem Cardinalis non potest, quamvis sibi odium pariat, aut res dubia est, & tunc si maiori Cardinalium parti contraria sententia placuisset, & nihil profuturam suam sententiam Cardinalis certò, aut manifestò, aut saltem bona fide intelligat, tuta conscientia contrariae maioris partis sententiae adherere potest, tunc enim non videtur errare, & in odium aliorum incidere, aut imprudens haberetur. Item suo suffragio nihil profus Cardinalis efficeret, & in dubiis prudenter aliorum consilium sequimur.

RESOL. XIX.

Vtrum Cardinales teneantur impedire nominatum a Pontifice pro Episcopo, si alium digniorem arbitrentur? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 21.

S. 1. **C**Alius potest saepius in praxi accidere, & ad illud Paleottus de sacro Consist. part. 4. q. 1. respondet, ad Cardinales auctoritatem & officium non pertinere proprie aliquem ad Episcopatum admittere, sed tanquam Papae Consiliarios non vterius obligari, quam vt ad eas res, de quibus à Papa requiruntur, & consuluntur, fidele praesent responsum, per cap. fundamenta, §. decet, de elect. in 6. Itaque

cum Pontifex in Episcoporum promotione non aliud ab ipsis Cardinalibus exquirat, quam iudicium, si propositum Episcopali dignitate dignum arbitrentur. Ideo non ad aliud obligantur, quam ad interrogata respondere, illumque approbare, si ita credant. Imò & Cardinales omnes tutam, respondendi, ferendique suffragij sui rationem colligere posse, addit ex testimoniis quatuor Cardinalium in publicam formam redactis, & ab eis subscriptis, quibus inquisitio committitur de promovendi qualitatibus. Et ita hanc sententiam praeter Paleottum, docet etiam Campanili in diner. iur. can. rubr. septima, capite 6. num. 72.

RESOL. XX.

An Eminentiissimi Cardinales reuelando eas qua in Consistorio tractantur, incidant in censuram Sanctissimo reseruatam?

Et quid, si reuelet ea, quae a Pontifice specialiter, & expresse sub silentio fuerint indicta?

Et an supra dicta censura sit vsu recepta?

Et an in hanc excommunicationem non incidat, si ea, quae tibi Cardinalis inique manifestauit, quaeque a Pontifice secreto accepit, reuelet?

Et notatur, quod si aliquis casu, vel dolo audierit ea, quae in Consistorio acta, vel dicta sunt, & aliis narret, non incidet in dictam censuram? Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. Ref. 41.

S. 1. **S**uppono in Concilio Lateranensi referri Bullam Leonis X. in haec verba: Statuimus, ne quis Cardinalium vota in Consistorio data, & quaecumque ibi gesta, aut dicta, quae in odium, aut in prauiudicium, aut scandalum alicuius redondare possint, scripto, aut verbo, vel quouis alio modo reuelet sub poena peritij, & in obedientia; & quotiescunque à nobis & Romano Pontifice pro tempore existente specialiter, & expresse ultra praemissa indictum fuerit super aliqua re silentium, si quis contra fecerit ultra poenas, excommunicationem latae sententiae incurrat.

2. Hoc supposito circa praedictam Censuram, duas difficultates inuenio. Prima est, an Cardinales reuelantes aliquid de actis secreto in Consistorio, si non existat praecipuum Papae, vt non reuelentur, incurrant adhuc in dictam Censuram? Et negatiue respondet P. Victorianus, Premoli ex Societate in Catalogo excommunicationum cap. 1. num. 2. Leone vbi infra, & Bonac. tom. 2. disp. 2. q. 7. punct. 2. neque enim Pontifex videtur excommunicationem apposuisse aliis quam iis, quibus ipse silentium indixit: nam reuelatores eorum, quae in Consistorio dicta, vel gesta sunt peritij, & inobedientiae reos esse decernit. Verum affirmatiuam sententiam tenent Filliuc. tom. 1. tract. 15. cap. 9. n. 200. & Castrus Palas tom. 6. disp. 3. punct. 28. num. 4. asserentes, supra dictam Censuram Cardinales comprehendere siue reuelauerint, quae à Pontifice sub secreto specialiter, & expresse acceperint, siue quae in Consistorio dicta, vel gesta sunt, quae reuelata in odium, prauiudicium, aut scandalum alicuius redondare possint. Quia sub eadem clausula continentur; & quae Cardinales reuelent in Consistorio acta, & quae à Pontifice specialiter, & expresse sub silentio fuerint indicta. Quod verò ob reuelationem eorum, quae in Consistorio dicta, vel gesta sunt, quaeque reuelata in alicuius prauiudicium cedere possint, excommunicationem Cardinales incurrant; inde mihi persuadeo, quia illa clausula generalis: Si quis contra fecerit, refertur ad ea omnia, quae